

[Justitsministeren]

forklaring for retten som følge af den alvorlige fare, de havde påvist. Man kunne således ikke pålægge de pågældende at afgive forklaring, uanset at deres forklaringer ville være af afgørende betydning for sagens udfald, men der var på den anden side ikke noget til hinder for, at de afgav forklaring, såfremt de selv var villige hertil.

Under disse helt specielle omstændigheder fandt højesteret, at de gældende regler i retsplejeloven må forstås sådan, at man ganske undtagelsesvis giver vidnet mulighed for at afgive forklaring på betingelse af, at tiltalte ikke gøres bekendt med vidnets identitet.

Som det fremgår heraf, angår højesteretsdommen nogle tilfælde, som herhjemme kun vil kunne tænkes at foreligge ganske undtagelsesvis. Det er da heldigvis ikke det almindelige, at man skal udsættes for alvorlige trusler, når man afgiver vidneforklaring i straffesager, herunder også i alvorlige straffesager, men jeg vil da gerne gøre tinget opmærksom på, at der desværre også herhjemme forekommer sager, hvor personer, der er tiltalt for de allermost alvorlige forbrydelser, søger at slippe for straf ved på egen hånd eller gennem mellemænd at terrorisere vidner, lægdommere eller andre, der medvirker i sagen. Derfor må vi spørge os selv, om det virkelig kan være rigtigt, at grove kriminelle skal slippe fri ved at true vidner, så disse ikke tør afgive forklaring. Såfremt højesteret i den pågældende sag var nået til, at vidnets identitet ikke kunne hemmeligholdes over for de tiltalte, ville de pågældende vidner jo ikke have afgivet forklaring, og vi må ikke glemme, at det i straffesager i allerhøjeste grad gælder om at finde frem til den egentlige sandhed.

Som det er fremgået af de bemærkninger, jeg her har gjort, mener jeg, at der kan anføres meget vægtige grunde til støtte for det resultat, som højesteret nåede frem til. Samtidig er det dog meget vigtigt, at man i videst muligt omfang styrker den tiltaltes retsstilling. Her som på mange andre områder gælder det om at finde den rette balance, og herom kan der naturligvis være delte meninger, men jeg vil fremhæve endnu en gang, at jeg mener, at den dom, der kun gav mulighed for undtagelsesvis fritagelse, var en rigtig dom, og jeg mener ikke, at denne dom skulle give grundlag for en øjeblikkelig ændring af retsplejeloven.

Korneliusen (S):

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, kommer dette lovforslag med baggrund i en konkret højesteretsdom af 2. november 1983, hvor højesterets dommere med fem stemmer mod to godkendte, at de almindelige regler for vidneførsel fraviges i særlige undtagelsestilfælde.

Vi er enige i, at problemet, som er rejst af SF og VS, om vidneførsel med anonyme vidner er vigtigt og alvorligt, og interessen fra den juridiske sagkundskab bekræfter vigtigheden heraf. I den forbindelse har vi dels mærket os de to dissenterende dommers udsagn om manglende hjemmel i retsplejeloven for den anvendte fremgangsmåde og særlig forsvarsadvokaternes synspunkter fremført i et brev til retsudvalget dateret den 19. september 1984, hvori det bl.a. hedder:

»Dommen må i sin videste konsekvens siges at være udtryk for, at overordnede samfundsmæssige hensyn må fortrænge individets retsbeskyttelse.«

Der er efter min opfattelse ingen tvivl om, at der på dette område er behov for et lovgivningsinitiativ, og jeg skal derfor opfordre justitsministeren til hurtigst muligt at søge tilvejebragt det nødvendige beslutningsgrundlag.

Jeg skal i den forbindelse spørge ministeren, om ikke det var eller er en opgave for strafferetsplejerådet at afgive en særlig delbetænkning på dette område. Som parralleksempl kan nævnes, at strafferetsplejeudvalget tidligere har afgivet delbetænkninger, senest den 4. oktober 1984 om telefonaflytning og anvendelse af agenter.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at vi er af den principielle opfattelse, at om end det foreliggende lovforslag har det rigtige sigte, kan der tænkes helt ekstreme situationer, eksempelvis hvis tiltalte selv åbenbart har truet et vidne, hvor der måske skal eksistere en snæver lovhjemmel til beskyttelse af vidnet.

Per Stig Møller (KF):

Det er folketingets opgave at sikre borgernes retssikkerhed. I det borgerlige frihedsbegreb ligger bl.a., at man hellere lader én skyldig gå fri end krænker 10 uskyldige, men det er også folketingets opgave at sørge for sådanne tilstande i Danmark, at borgerne kan færdes frit og trygt. Loven skal sikre den sva-